

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ 11^{ΟΥ} & 63^{ΟΥ} ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

**«...ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ;»
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ**

T.87 23-10-15

Κοίταξε προσεκτικά & ξανακοίτα ...

Αφιερωμένο σε γονείς που έγκαιρα βρίσκουν Στήριξη μη αρνούμενοι τις «δυσκολίες» στο προφίλ του παιδιού

Η Ορολογία για την Ειδική Αγωγή και το «Κοινό» Σχολείο

Ο όρος «Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες» ήρθε στην Ελλάδα -μα και σε άλλες χώρες στα νότια κυρίως της Ευρώπης- μετά από Βρετανικές, Σκανδιναβικές και Αμερικανικές επιρροές και με μία μεγάλη χρονική καθυστέρηση, προς τα μέσα της δεκαετίας του '80. Μέχρι τότε οι όροι που χρησιμοποιούνταν ήταν ιατρικής χροιάς και έδιναν πολύ μεγάλη έμφαση στην διαφορετικότητα της κατάστασης επικεντρώνοντας σχεδόν αποκλειστικά στις δυσκολίες / εμπόδια / ελλείψεις που έχει ή ενδέχεται να έχει ένα παιδί ή ένας ενήλικος.

Με το πέρασμα των χρόνων και μετά από μεγάλες μάχες του αναπηρικού κινήματος περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως και με την ώθηση αποκαλυπτικών ευρημάτων λόγω των συστηματικών ερευνών της ψυχοκοινωνιολογίας -και της παιδαγωγικής επιστήμης, τα πράγματα άλλαξαν άρδην -τουλάχιστον ως προς τις νομοθετικές διατάξεις- παγκοσμίως σε σχέση με τις πολιτικές και τις πρακτικές **ενσωμάτωσης και ένταξης** των αναπήρων στην κοινωνία, εν γένει.

Στο χώρο της εκπαίδευσης, η προσπάθεια που γίνεται τις τελευταίες δύο δεκαετίες και στη χώρα μας είναι **να ανιχνεύουμε και να καλύπτουμε περισσότερο τις ανάγκες του κάθε ξεχωριστού παιδιού** και όχι να το κατατάσσουμε σε κατηγορικές ταξινομήσεις με απόλυτη βάση την «αναπηρία» του. (ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ)

Μιλάμε τώρα για «Ένα Σχολείο για Όλους».

Θα πρέπει βέβαια να γίνει σαφές ότι οι κατηγοριοποιήσεις των ειδικών ή άλλων αναγκών (αναπηριών ή/ ταλέντων και χαρισμάτων) έχουν πάντα μία θέση στη συζήτηση αυτού του θέματος. Τώρα πια τις χρησιμοποιούμε με απώτερο και ανώτερο σκοπό την **εξασφάλιση της πλήρους και λεπτομερούς περιγραφής και κυρίως την δέσμευση της απόδοσης διαφορετικών παροχών** σε διαφορετικές κατηγορίες «ειδικών (εκπαιδευτικών ή κοινωνικών ή ψυχολογικών κλπ.) αναγκών» των μελών μιας κοινωνίας - δηλαδή όλων ημών.

Σε αυτό το έντυπο η παρουσίαση βασίζεται στις κύριες κατηγορίες των δυσκολιών κάτω από την ομπρέλα του όρου «Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες» και προσανατολίζεται ως επί το πλείστον στα επακόλουθα, δηλαδή στο πλέγμα των **υποστηρικτικών δράσεων** που απαιτούνται.

Ο σκοπός της συγγραφής αυτού του υλικού είναι να παρακινήσει τον αναγνώστη, να «ξεκολλήσει» από το καλούμενο «πρόβλημά» του (όπως έχει συνηθίσει να το βλέπει ή να το βιώνει). Στόχος είναι ο καθένας μας να αρχίσει να σκέφτεται θετικά και να μπορεί **να ζει όχι με τα παλιά «προβλήματα» του αλλά με νέες λύσεις**. Αυτό είναι φανερό ότι βασίζεται και σε προσωπική δουλειά **ΑΥΤΟΒΕΛΤΙΩΣΗΣ**, εκτός των άλλων **δικεδικήσεων**...

Ο Άλμπερτ Αϊνστάιν - που ως δυσλεξικός είχε περάσει απερίγραπτα βασανιστικά σχολικά χρόνια - είχε επισημάνει την προτεινόμενη «Υπέρβαση» :

«Δεν μπορείς να λύσεις ένα πρόβλημα στο ίδιο επίπεδο που αυτό δημιουργήθηκε. Θα πρέπει να αναρριχηθείς πάνω από αυτό και να πας στο επόμενο επίπεδο.»

Το « Γράμμα » του Νέου Νόμου Της Ειδικής Αγωγής:

Ο Νόμος 3699 δημοσιεύτηκε στις 2.10.2008 έχει Θέμα: **Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες**. Αναφέρεται εκτενώς στα **ουσιαστικά πεδία** (γενικοί ορισμοί και όρια, σκοποί και στόχοι σε νομοθετικό, φιλοσοφικό και επιστημονικό επίπεδο) αλλά και στα **οργανωτικά / λειτουργικά στοιχεία** της Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα.

Στο παρόν -εναρκτήριο- κεφάλαιο του εντύπου που κρατάτε στα χέρια σας κριθηκε σκόπιμο να παρουσιαστούν αυτούσια - δίχως σχολιασμό, μα με υπογραμμίσεις - κάποια αποσπάσματα των Άρθρων του Νόμου. Η εμπειρία μας μάς έχει διδάξει ότι πολλές παρανοήσεις και συγκρούσεις γίνονται, σχεδόν καθημερινά, διότι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι (εκπαιδευτικοί, διευθυντές, γονείς, μαθητές κλπ.) δεν γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους όπως ορίζονται ευκρινώς στη σχετική νομοθεσία. Ας τον προσεγγίσουμε λοιπόν με ένα πρώτο «δεκτικό» μάτι ως ενημερωτικό υλικό που πιθανόν μέσα στην ξύλινη γλώσσα του **εμπειρείχει** και **απαντήσει** στα φλέγοντα ερωτηματικά μας.

Άρθρο 1

1. Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση (ΕΑΕ) είναι το σύνολο των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών στους μαθητές με αναπηρία και διαπιστωμένες

ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η πολιτεία δεσμεύεται να κατοχυρώνει και να αναβαθμίζει διαρκώς τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ως αναπόσπαστο μέρος της υποχρεωτικής και δωρεάν δημόσιας παιδείας και να μεριμνά για την παροχή δωρεάν δημόσιας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στους αναπήρους όλων των ηλικιών και για όλα τα στάδια και τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Δεσμεύεται επίσης να διασφαλίζει σε όλους τους πολίτες με αναπηρία και διαπιστωμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ίσες ευκαιρίες για πλήρη συμμετοχή και συνεισφορά στην κοινωνία, ανεξάρτητη διαβίωση, οικονομική αυτάρκεια και αυτονομία, με πλήρη κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους στη μόρφωση και στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη.

Η πολιτεία αλλά και όλες οι υπηρεσίες και οι λειτουργοί του Κράτους οφείλουν να αναγνωρίζουν την αναπηρία ως μέρος της ανθρωπίνης ύπαρξης αλλά και ως ένα σύνθετο κοινωνικό και πολιτικό φαινόμενο και σε κάθε περίπτωση να αποτρέπουν τον υποβιβασμό των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στη συμμετοχή ή στη συνεισφορά τους στην κοινωνική ζωή.

2. Όπου στη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «ειδική αγωγή» αντικαθίσταται με τον όρο «ειδική αγωγή και εκπαίδευση».

3. Ως «διάγνωση» κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου νοείται η εκπαιδευτική αξιολόγηση με σκοπό τη συγκέντρωση στοιχείων και δεδομένων που θα βοηθήσουν στο σχεδιασμό και την εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων - παρεμβάσεων.

4. Όλες οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου αναφέρονται σε άτομα με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή σε άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, εκτός εάν στο κείμενο του νόμου ορίζεται διαφορετικά.

5. Διαφορική διάγνωση ή διαφοροδιάγνωση είναι η διαγνωστική διαδικασία μέσω της οποίας αποκλείονται παθήσεις με παρόμοια συμπτώματα ώστε να καταλήγουμε στην επικρατέστερη διάγνωση. Η διαφορική διάγνωση αποτελεί μέρος της διεπιστημονικής αξιολόγησης με σκοπό τη συγκέντρωση των αναγκαίων δεδομένων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την παροχή κατάλληλων υποστηρικτικών δομών και υπηρεσιών

Άρθρο 3

Μαθητές με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

1. Μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θεωρούνται όσοι για ολόκληρη ή ορισμένη περίοδο της σχολικής τους ζωής εμφανίζουν σημαντικές δυσκολίες μάθησης εξαιτίας αισθητηριακών, νοητικών, γνωστικών, αναπτυξιακών προβλημάτων, ψυχικών και νευροψυχικών διαταραχών οι οποίες, σύμφωνα με τη διεπιστημονική αξιολόγηση, επηρεάζουν τη διαδικασία της σχολικής προσαρμογής και μάθησης. Στους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συγκαταλέγονται ιδίως όσοι παρουσιάζουν νοητική αναπηρία, αισθητηριακές αναπηρίες όρασης (τυφλοί, αμβλύωπες με χαμηλή όραση), αισθητηριακές αναπηρίες ακοής (κωφοί, βαρήκοοι), κινητικές αναπηρίες, χρόνια μη ιάσιμα νοσήματα, διαταραχές ομιλίας-λόγου, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα, διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (φάσμα αυτισμού), ψυχικές διαταραχές και πολλαπλές αναπηρίες. Στην κατηγορία μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν εμπίπτουν οι μαθητές με χαμηλή σχολική επίδοση που συνδέεται αιτιωδώς με εξωγενείς παράγοντες, όπως γλωσσικές ή πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.

2. Οι μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, ανήκουν στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

3. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι και οι μαθητές που έχουν μία ή περισσότερες νοητικές ικανότητες και ταλέντα ανεπτυγμένα σε βαθμό που υπερβαίνει κατά πολύ τα προσδοκώμενα για την ηλικιακή τους ομάδα. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κατόπιν εισήγησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ανατίθεται η ανάπτυξη προτύπων αξιολόγησης και ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους μαθητές αυτούς σε Σχολές ή Τμήματα Α.Ε.Ι. που, κατόπιν πρόσκλησης που τους απευθύνει το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εκδηλώνουν ενδιαφέρον. Στους μαθητές αυτούς δεν έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου. ...

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ)

Πηγή: Κυριάκος Περβανάς, 2010, ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΟΥ σσ . 3-6